

**PLA DE MILLORA DEL SISTEMA D'ATENCIÓ A
LA INFÀNCIA, L'ADOLESCÈNCIA, LA JOVENTUT
I LES SEVES FAMÍLIES
A CATALUNYA**

***LES 150 MESURES PER TRANSFORMAR EL SISTEMA DE
PROTECCIÓ SOCIAL A LA INFÀNCIA I LES SEVES FAMÍLIES***

Període 2021-2024

**Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut
Generalitat de Catalunya
Març de 2021**

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. ANTECEDENTS	9
3. PLA DE MILLORA DEL SISTEMA D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA, L'ADOLESCÈNCIA, LA JOVENTUT I LES SEVES FAMÍLIES A CATALUNYA	13
FINALITAT PRIMERA: AFAVORIR LA INCLUSIÓ SOCIAL DELS INFANTS I ADOLESCENTS I LES SEVES FAMÍLIES, TOT POTENCIANT LA PREVENCIÓ DE LES SITUACIONS DE RISC.....	16
Objectiu estratègic 1: Millorar la intervenció per a la plena inclusió social i aconseguir la igualtat d'oportunitats per a la infància, l'adolescència i la joventut en situacions de vulnerabilitat	16
Objectiu estratègic 2: Millorar l'especialització dels serveis socials destinats a la infància i adolescència adaptant-la a l'acció transcultural, diversitats i necessitats emergents	18
Objectiu estratègic 3: Potenciar el treball familiar com l'estratègia clau de sensibilització i prevenció de les situacions de risc i de desprotecció	19
Objectiu estratègic 4: Potenciar la intervenció comunitària	21
FINALITAT SEGONA: MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ PER A INFANTS I ADOLESCENTS EN SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT I POTENCIAR EL TREBALL AMB LES FAMÍLIES.....	22
Objectiu estratègic 5: Garantir els drets essencials d'infants i adolescents, i de les seves famílies, tant biològiques com acollidores.....	22
Objectiu estratègic 6: Millorar la percepció social del sistema de protecció especialment residencial, del nostre país	24
Objectiu estratègic 7: Donar el màxim d'estabilitat als infants i adolescents dins del sistema de protecció	25
Objectiu estratègic 8: Incrementar el nombre d'acolliments familiars en les seves diferents variants per evitar al màxim la institucionalització.....	26
FINALITAT TERCERA: TENIR CURA DE LES PROFESSIONALS I RECONÈIXER SOCIALMENT EL TREBALL DE CURA.....	28
Objectiu estratègic 9: Promoure la professionalitat i el reconeixement social de les cures i de les professionals que s'hi dediquen.	28
FINALITAT QUARTA: GARANTIR LA SOSTENIBILITAT DEL SISTEMA	31
Objectiu estratègic 10: Garantir el treball transversal dins d'una xarxa interdepartamental i interinstitucional.....	31
Objectiu estratègic 11: Impulsar la cultura de l'estudi, seguiment i avaluació.....	33
Objectiu estratègic 12: Millorar l'eficiència, la transparència, l'adaptabilitat i la rapidesa de resposta a la diversitat de necessitats existents	34
FINALITAT CINQUENA: PERSPECTIVA FEMINISTA I RECONeixEMENT DE L'ORIENTACIÓ SEXUAL, L'IDENTITAT I EXPRESSIÓ DE GÈNERE NO NORMATIVES.....	37
Objectiu estratègic 13: Incorporar la perspectiva de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació per raons d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere dins del Sistema d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.....	37
4. CRONOGRAMA	39

1. INTRODUCCIÓ

Presentació del document

El present document pretén esdevenir el full de ruta de millora i transformació de l'actual sistema d'atenció a la infància i a l'adolescència en situació de vulnerabilitat, risc o desemparament.

El pla és fruit del procés de reflexió participada que s'ha fet durant els anys 2019 i 2020 en el què més de 400 professionals i agents (inclosos infants, adolescents i famílies) han pogut fer una reflexió i, posteriorment, una anàlisi del sistema identificant que és allò que cal preservar, quines són les seves mancances principals, i sobretot, què és imprescindible transformar per tal de fer més efectiva, transparent i amable la seva finalitat última, que no és altra que garantir els drets més essencials dels seus protagonistes, els infants i adolescents (també un cop complerta la majoria d'edat).

Aquest pla pretén desenvolupar-se en els propers 4 anys i es concretarà anualment en plans d'accions que aniran desenvolupant les propostes en funció de prioritzacions, dotacions pressupostàries, possibilitats de canvis organitzatius i normatius, i sobretot, en funció de les necessitats emergents, canviants i urgents d'atenció a infants i les seves famílies.

La voluntat d'aquest full de ruta és poder complir les cinc grans finalitats que tots els agents implicats han identificat com a denominador comú en l'atenció i protecció a la infància i l'adolescència, i que cal dur a terme per tal de transformar l'actual sistema en un sistema modern, àgil, garant de drets, sostenible i robust:

- 1) Afavorir la inclusió social dels infants i adolescents i les seves famílies, tot potenciant la prevenció de les situacions de risc
- 2) Millorar el sistema de protecció per a infants i adolescents que han viscut una situació de desemparament , i potenciar el treball amb les famílies
- 3) Tenir cura de les professionals i reconèixer socialment el treball de cura
- 4) Garantir la sostenibilitat del sistema
- 5) Treballar des d'una perspectiva feminista i de reconeixement de l'orientació sexual, d'identitat i d'expressió de gènere no normatives

Per tal d'aconseguir aquestes cinc grans fites, el pla recull en 13 objectius estratègics, 36 objectius específics i 154 accions.

El paraigües del Pla Integral de Polítiques d'Infància i Adolescència de Catalunya

El pla de millora del sistema d'atenció a la infància i l'adolescència que es planteja es vincula, com no podia ser d'altra manera, amb el nou Pla Integral de polítiques d'infància i adolescència 2021 -2024 que té un abast molt més ampli i neix amb l'objectiu principal de promoure els drets de la infància, reforçar la seva defensa i garantir-ne el seu compliment al nostre país, donant als nois i noies el protagonisme que mereixen tot reconeixen a l'infant com a ciutadà o ciutadana, subjecte de drets i amb capacitat i espais per exercir-los i defensar-los (ciutadania activa).

Aquest pla de millora doncs, esdevé una peça fonamental del Pla integral, amplificant i concretant l'àmbit de la prevenció i la protecció de la infància en situació de vulnerabilitat i les seves famílies, des d'una perspectiva feminista i partint del reconeixement social de les cures. El Pla de Millora vol incidir en la prevenció d'aquells factors de risc econòmics, materials, educatius, emocionals, familiars o relacionals per reduir o evitar desigualtats que comporten situacions de vulnerabilitat i exclusió, i protegir de manera eficaç als infants i adolescents de qualsevol tipus de violència. I fer-ho de la manera més eficaç i eficient possible: garantint-los-hi tots els seus drets.

A més, aquest Pla de millora també s'enllaça amb les línies mestres traçades pel govern de la Generalitat a través dels seus departaments i la Taula Nacional d'Infància de Catalunya, i dels òrgans col·legiats que vetllen pels drets de la infància i l'adolescència com l'Observatori dels drets de la infància o el propi Consell Nacional dels Infants i Adolescents de Catalunya (CNIAC).

Una línia del Pla Estratègic de Serveis Socials

El Pla de transformació del sistema d'atenció a la infància, per altra banda, s'ha pensat i s'executarà de forma coordinada amb el desplegament del Pla Estratègic de Serveis Socials 2021-2024 (PESS). De fet, incorpora un conjunt d'accions que estan recollides en el PESS i tenen un impacte directe en els àmbits, perquè en el fons, els dos documents comparteixen la mateixa missió i visió, i el Pla de Millora parteix dels principis inspiradors del PESS que són comuns també en ambdós plans:

- Universalitat
- Equitat
- Atenció centrada en la persona
- Gestió de la diversitat
- Reconeixement de les professionals
- Prevenció i pro activitat
- Integració de l'atenció primària i especialitzada o intersectorial
- Coneixement i innovació
- Perspectiva de gènere
- Acció transformadora i garantia de serveis

En definitiva, el Pla de millora del sistema d'atenció a la infància i adolescència té impacte sobre les següents línies d'intervenció del PESS:

- L'augment de l'abast del sistema català de serveis socials i reforç dels drets de ciutadania (Impacte 7.1 del Pla estratègic de SS)
- Millora de l'accés del sistema, les prestacions i els serveis (Impacte 7.2 del Pla estratègic de SS)
- Més vida autònoma i increment dels serveis de proximitat (Impacte 7.3 del Pla estratègic de SS)
- Professionalització i augment de la força del treball (Impacte 7.4 del Pla estratègic de SS)
- Augment del coneixement i les evidències (presa de decisions informades) (Impacte 7.5 del Pla estratègic de SS)

Principis rectors del sistema d'atenció a la infància i l'adolescència

La vinculació del Pla de millora del sistema d'atenció a la infància i l'adolescència amb el PESS, no l'eximeix de contenir, alhora, els seus propis principis rectors que orienten les finalitats, objectius i accions que s'hi recullen i que també s'aniran desenvolupant en els diferents plans anuals projectats. Aquests principis, fruit del consens amb tots els agents implicats en el procés de participació són 6: L'infant al centre de les polítiques públiques, Visió holística compartida, Participació, Superació de les barreres discriminatòries, Sostenibilitat del sistema i Professionalitat.

Principi rector 1. L'infant al centre de les polítiques públiques

Aquest principi parteix de la idea que per preservar l'interès superior de l'infant, i considerar-lo/a com un/a subjecte de drets i oportunitats, és necessari ordenar totes les actuacions institucionals, les polítiques públiques, les organitzacions, mecanismes de treball i, fins i tot, el desplegament normatiu, tot situant a la persona al bell mig de l'acció pública. Fer-ho d'aquesta manera permet:

- a. Atendre les necessitats dels i les infants i adolescents
- b. Garantir, promoció, defensar i conscienciar sobre els drets dels infants i adolescents
- c. Respectar els temps dels infants i les seves famílies
- d. Preveure les vulnerabilitats

Principi rector 2. Visió holística compartida

La visió holística compartida posa l'accent en la coordinació i l'encaix dels diferents serveis, recursos i professionals per tal de donar resposta a les necessitats i garantir el desenvolupament integral d'infants i adolescents en les seves diferents esferes (individual, familiar, social i comunitari). Així doncs, es fa imprescindible l'establiment i la definició comuna i compartida d'objectius garantint la globalitat tant en la intervenció com en la prestació de serveis.

Per aconseguir-ho es necessari assegurar:

- a. Transversalitat
- b. Co-responsabilitat
- c. Proximitat
- d. Integralitat

Principi rector 3. Participació

La millora i l'avenç del sistema només és possible amb l'escolta activa i la participació de tots els agents implicats, sobretot de les professionals i les persones usuàries dels serveis. El Pla de millora preveu no només la participació de la infància i l'adolescència i, les seves famílies i les professionals en el disseny, la gestió i la qualitat dels serveis dels quals són usuaris i usuàries o treballadores, sinó que fomenta la co-decisió, quan es possible, en tots aquells aspectes que afecten les seves vides. En aquest sentit la participació, per tal que sigui real i efectiva ha de ser:

- a. De tots els agents implicats
- b. Continua
- c. Protagònica (fins i tot en la presa de decisions)

Principi rector 4. Superació de les barreres discriminatòries

El sistema ha d'assegurar l'equitat en les seves respostes a les necessitats dels infants i adolescents independentment dels eixos de desigualtat existents, amb la finalitat de garantir la igualtat d'oportunitats. Per aconseguir-ho cal:

- Inclusió de la perspectiva de gènere
- Superació de l'edatisme (concepció des de la perspectiva de cicles de vida, projecte vital i superació l'adulcentrisme)
- Equitat territorial
- Des-estigmatització
- Respecte per qüestions d'origen, orientació sexual, opcions religioses, identitat autor-otorgada

Principi rector 5. Sostenibilitat del sistema

Cap dels anteriors principis pot consolidar-se si no introduïm una sèrie de millores que facin perdurable el sistema, les organitzacions que l'integren i les accions a través es desenvolupa, unes accions que han de ser planificades i avaluades per tal de poder, ha d'adaptar-se a noves necessitats, ha de partir de la concepció del bé comú. El sistema doncs, ha d'estar al servei de les persones i tenir el múscul suficient per atendre amb eficàcia totes les situacions i reptes. En definitiva ha de garantir:

- Eficiència i Eficàcia
- Transparència
- Objectivitat
- Planificació i Avaluació
- Innovació
- Flexibilitat
- Ètica
- Suficiència de recursos

Principi rector 6. Professionalitat

Les professionals del Sistema d'atenció a la infància són la clau de l'èxit del Sistema. És hora de què socialment es faci un reconeixement del treball de la cura a les persones i posar en el valor l'expertesa de la seva tasca diària que fa possible que les persones amb major vulnerabilitat del nostre país tinguin una vida digna i puguin superar les situacions adverses quan han viscut o estan patint. En aquest sentit cal:

- Reconeixement de l'expertesa
- Millora continuada
- Especialització
- Acompanyament

2. ANTECEDENTS

El procés participatiu de reflexió i anàlisi del sistema actual

Per poder elaborar el present Pla de transformació, prèviament es va fer un procés per tal de “prendre la temperatura” al sistema actual. Aquest procés, en primer lloc, va consistir en confecció i difusió d’una enquesta adreçada als i les professionals de la DGAIA i l’ICAA i que va obtenir 150 respostes. L’objectiu de l’enquesta fou conèixer quina valoració fan els i les professionals de cadascun dels principis rectors i valors definits anteriorment per poder identificar les principals debilitats i fortaleces del sistema actual.

D’altra banda, també s’ha tingut en compte els resultats i les conclusions de dues enquestes realitzades a prop de 1.800 infants i adolescents tutelats/des entre 10 i 17 anys per conèixer el seu nivell de benestar subjectiu, la darrera efectuada el 2020, durant la pandèmia. Igualment, també s’ha comptat amb l’opinió de 500 persones acollidores i infants i adolescents acollits i acollides en família que han participat en un estudi per conèixer el funcionament i els punts de millora dels acolliments familiars.

I finalment, s’han realitzat diferents grups de treball, en dues fases diferenciades. En la primera fase, la de diagnosi, es van realitzar 10 jornades territorials on hi van participar els principals actors en l’atenció a la infància (Serveis Socials, Educació, Salut, Interior, DGAIA, ICAA, ...) i una representació de les persones beneficiàries. En total van participar 360 professionals, 200 infants, adolescents i joves ex-tutelats/des, i 95 famílies.

En aquest primer moment de diagnosi també es van realitzar 14 sessions amb agents institucionals del Sistema a través d’àmbit temàtics: la intervenció tècnica, l’organització del sistema, la implementació territorial, les professionals, el treball transversal, les accions estratègiques, les persones usuàries, la iniciativa política, el coneixement acadèmic, i la comunicació. I sessions monogràfiques amb Col·legis professionals, entitats i federacions representatives en l’àmbit del tercer sector, ONGs, el Síndic de Greuges, la Fiscalia de menors i el CNIAC.

En la segona fase, en la que es va fer una presentació de les conclusions per poder facilitar un procés de recollida de propostes i accions de millora, es van realitzar 17 sessions de treball on han participat en total 400 professionals, 200 infants, adolescents i joves ex-tutelats/des, i 90 famílies.

Al marge d'aquests processos participatius, s'han utilitzat altres eines que han contribuït a analitzar i avaluar el funcionament actual del sistema d'atenció a la infància i adolescència. Per una banda, s'ha fet una revisió dels resultats i de les conclusions d'estudis elaborats tant l'administració com estudis acadèmics, sobre diferents aspectes tals com els acolliments familiars en família aliena i en família extensa; adolescents acollits en centre residencial; estudis sobre joves ex-tutelats/des i també sobre joves migrats sols.

A més, s'ha fet una anàlisi de les dades pròpies del Sistema a partir d'una explotació exhaustiva de la informació continguda en el Sini@ i s'han reutilitzat indicadors de seguiment i resultats de diversos recursos i serveis per actualitzar-ne la seva avaluació.

Les principals conclusions del diagnòstic compartit

Per tant, amb la informació analitzada i els processos participatius descrits anteriorment, s'ha consensuat una diagnosi compartida que pot resumir-se a través d'aquestes tres premisses:

- 1) Continuen havent moltes situacions que requereixen d'una atenció i especial protecció. Les circumstàncies que posen en perill la integritat física, emocional i mental de nens i nens són encara molt presents en la nostra societat, i per això cal consolidar tota política que preservi els drets fonamentals de la infància i permetin el seu desenvolupament integral així com la seva plena inclusió social (i la de llurs famílies), especialment la de caire preventiu.

2) Massa sovint, però, aquesta protecció que dona el sistema acaba esdevenint negativa perquè pot suposar la cronificació de situacions de vulnerabilitat i dependència dels serveis socials, així com una elevada institucionalització en el cas dels infants i adolescents que cal separar del seu nucli familiar. I per això cal repensar el model de protecció per poder apoderar a les persones i acompanyar-los en el seu projecte vital propi amb autonomia i plens drets de ciutadania.

3) I cal prestar especial atenció a determinats col·lectius com la petita infància, els i les adolescents, els fills i filles de dones víctimes de la violència masclista, els nens i nens amb discapacitats i problemes de salut mental, i els joves migrats sols sense referents familiars, i per això cal especialitzar certes intervencions.

En base a aquestes conclusions, les tres propostes que han d'esdevenir el pilar de transformació i millora del sistema de protecció són:

1. Reforçar la promoció de drets, la prevenció, la intervenció familiar i la protecció. L'actual sistema garanteix drets bàsics com el dret a la protecció dels infants i adolescents o el dret a la informació dels infants i adolescents i les seves famílies, però té recorregut de millora en la promoció del benestar i la consciència sobre els seus drets, i presenta mancances pel que fa a la participació de nens/es i famílies, i a la consideració de les seves opinions en aquells aspectes que afecten les seves vides.
2. Aconseguir un sistema més eficaç i sostenible. L'actual sistema té una alta capacitat responsiva però en canvi no disposa d'una visió global compartida entre tots els actors que en formen part, té una organització complexa, poc eficient, poc flexible i amb costos econòmics elevats, i presenta mancances pel que fa a la planificació i l'avaluació.

3. I donar més importància al capital humà. Les professionals del sistema d'atenció a infància i adolescència tenen un component vocacional important i això és un valor que cal preservar, però en canvi no compte amb el reconeixement social que mereixen per la seva tasca professional.

3. PLA DE MILLORA DEL SISTEMA D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA, L'ADOLESCÈNCIA, LA JOVENTUT I LES SEVES FAMÍLIES A CATALUNYA

Objectius del Pla de Millora

Precisament, a partir d'aquestes tres grans conclusions i propostes, el present document recull totes aquelles accions que pretenen donar resposta, mitigar o reforçar els aspectes negatius i positius que s'han detectat en el funcionament i en els resultats de l'actual sistema d'atenció a la infància i adolescència.

Així i en primer lloc, les accions que es proposen implementar per tal de reforçar la promoció de drets, la prevenció, la intervenció familiar i la protecció per tal d'assolir una major sensibilització, normalització i desestigmatització, són:

1. Donar més informació i garantir la comprensió de la mateixa.
2. Introduir la mirada feminista i el reconeixement de les diversitats.
3. Incrementar la participació i l'escolta activa de totes les persones implicades.
4. Aconseguir menys institucionalització en les mesures protectores, i fer més treball familiar i de prevenció comunitària.
5. I treballar per donar més estabilitat en la intervenció i en els serveis, i que en tot cas han de tenir la meta de la inclusió social d'infants, joves i famílies.

En segon, per fer un sistema més eficaç i sostenible es proposa:

1. Una organització centrada en la corresponsabilitat i el treball interinstitucional i interdepartamental.
2. Una manera de treballar en xarxa i garantint la transversalitat.
3. Una concreció de la descentralització que asseguri la major proximitat territorial dels recursos.
4. Un sistema d'informació unificat, accessible i transparent.
5. I una cultura de l'estudi, la millora continua, la innovació i l'avaluació

Finalment, per tal de treball i aconseguir per donar la importància que es mereix al capital humà, el present Pla proposa:

1. Reconèixer socialment les cures i la tasca que fan les professionals que s'hi dediquen.
2. Impulsar accions de cura per a les persones que cuiden.
3. Millorar la gestió del coneixement i re-valorització de l'experiència dels i les professionals.
4. I per últim, repensar el treball d'equip i dels equips.

En definitiva, i tal i com s'ha fet a la presentació inicial, els grans eixos del Pla de millora del Sistema d'atenció a la infància i l'adolescència són:

1. Afavorir la inclusió social dels infants i adolescents i les seves famílies, tot potenciant la prevenció de les situacions de risc
2. Millorar el sistema de protecció per a infants i adolescents situació de desemparament, i potenciar el treball amb les famílies
3. Tenir cura de les professionals i reconèixer socialment el treball de cura
4. Garantir la sostenibilitat del sistema
5. I introduir la perspectiva feminista i el reconeixement de l'orientació sexual, la identitat i expressió de gènere no normatives

Un pla transformador. Els reptes futurs del sistema d'atenció a la infància i adolescència.

La finalitat última d'aquest pla és fer una transformació en profunditat, i assolir uns reptes que són grans però absolutament necessaris per capgirar l'atenció a la infància i l'adolescència, els joves i les seves famílies, especialment aquelles que es trobin en una situació de vulnerabilitat. Per això, el conjunt d'objectius i accions del present pla pretenen assolir els següents reptes compartits que suposen fer una transició de conceptes i premisses que han esdevingut caduques.

Per això es pretén passar:

1. De la reactivitat a la **pro activitat**
2. Del nen/a als **infants, adolescents i joves**
3. De de la infància a la **ciutadania**
4. De la transversalitat a la **integralitat**
5. De participar a **decidir**
6. De la descentralització a la **proximitat**
7. D'un sistema garantista a un **sistema ètic**
8. Del "centre de menors" a "**una segona casa**"
9. De la professionalització al **reconeixement social de la cura**
10. De la institucionalització a "**l'altra família**"

L'assoliment o no d'aquestes reptes serà el que marcarà la millora real de l'actual sistema d'atenció a la infància i l'adolescència.

FINALITAT PRIMERA: AFAVORIR LA INCLUSIÓ SOCIAL DELS INFANTS I ADOLESCENTS I LES SEVES FAMÍLIES, TOT POTENCIANT LA PREVENCIÓ DE LES SITUACIONS DE RISC¹

Objectiu estratègic 1: Millorar la intervenció per a la plena inclusió social i aconseguir la igualtat d'oportunitats per a la infància, l'adolescència i la joventut en situacions de vulnerabilitat

Objectiu específic 1.1: Potenciant la vessant de l'educació formal dels Infants i adolescents en situació de vulnerabilitat

1. Revisió i dotació de més recursos (personal, espais, materials) els centres de protecció per tal d'incrementar el nivell educatiu de les infants, adolescents i joves tutelades o ex-tutelades que continuen en serveis post 18 anys.
2. Revisió i dotació de més recursos (personal, espais, materials) els serveis d'intervenció socio-educativa per tal d'incrementar el nivell educatiu de les infants, adolescents i joves en situació de vulnerabilitat.
3. Elaboració d'un pla transversal de prevenció de l'abandonament prematur de l'escolarització i formació secundària.
4. Treballar cap a l'èxit educatiu de tots els nois i noies del sistema d'atenció a la infància i l'adolescència

¹ PESS

Palanca 2. La vertebració i la reorganització: millor qualitat i integració

Eix 3. Xarxa social d'atenció primària: accessible, tractora i proactiva

Eix 4. Atenció social integrada

Palanca 3. L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu

Eix 5. Acció comunitària inclusiva i preventiva.

Eix 6. Prevenció en la infància i la joventut.

Eix 7. Les famílies com a unitat d'intervenció social.

Eix 8. Promoció de l'autonomia personal, l'emancipació i la vida independent.

PLA D'ACCIÓ PER A LA LLUITA CONTRA LA POBRESA I PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL A CATALUNYA 2015-2016

Eix estratègic prioritari: POBRESA I INCLUSIÓ SOCIAL EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Objectiu general: Millorar la qualitat de vida dels infants i adolescents en situació o risc d'exclusió social, mitjançant polítiques educatives, socials i de salut inclusives per tal de garantir la igualtat d'oportunitats

Objectiu estratègic 1: Millorar la protecció dels infants i adolescents en situació de vulnerabilitat mitjançant polítiques socials, tant preventives com d'atenció.

Objectiu específic 1.2: Potenciant les activitats extraescolars i les activitats del lleure educatiu

5. Augment de les beques i ajudes econòmiques a famílies vulnerables per a que accedeixin a activitats d'educació en el lleure.
6. Revisió de les aportacions econòmiques als centres de protecció per tal d'assegurar que els infants i adolescents tutelats realitzin una activitat mínima extraescolar o del lleure educatiu a l'any.
7. Creació d'ajuts específics per a la realització d'activitats extraescolars i del lleure educatiu per a les famílies acollidores.
8. Realització d'un pla d'estimulació per tal que joves dels serveis d'intervenció soci-educativa i tutelats i ex-tutelats realitzin el curs de monitors de l'educació en el lleure.

Objectiu específic 1.3 Millorant les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.

9. Revisar i adaptar el decret i projecte marc de l'ASJTET a les noves necessitats.
10. Potenciació dels projecte de mentoria per a adolescents a partir dels 16 anys
11. Elaboració d'un projecte de mentoria entre iguals per a joves entre 18 i 25 anys en situació de vulnerabilitat o ex-tutelats².
12. Atenció a les i els joves que estan en situació de vulnerabilitat i dinàmiques de carrer³.
13. Reforç dels recursos, serveis i prestacions d'acompanyament a la vida adulta per als joves amb una visió holística de les necessitats del col·lectiu: inserció laboral, habitatge, formació, inclusió social, identitat personal, benestar emocional, desigualtats de gènere, etc.⁴
14. Elaboració, desplegament i avaluació d'itineraris d'inserció sociolaboral per a col·lectius en situació de vulnerabilitat (risc o excussió social, persones amb discapacitat, dones amb altes responsabilitats de cura o situació de violència masclista...) que garanteixin el contínuum d'atenció entre els programes i serveis socials i els desenvolupats des de l'àmbit del foment de l'ocupació⁵.

² Es correlaciona amb l'acció 6 del PESS: Definició i promoció de l'ajuda mútua entre persones i grups d'iguals que utilitzen el SCSS i esdevenen ciutadania experta.

³ Es correlaciona amb l'acció 191 del PESS: Aprovació d'un Acord de govern de l'estratègia integral per a l'abordatge del sensellarisme a Catalunya

⁴ Acció 70 del PESS.

⁵ Acció 181 del PESS.

15. Reforç dels programes de formació i inserció per a joves amb un abandonament formatiu prematur mitjançant actuacions que vagin més enllà de l'enfocament formatiu i laboral tradicional, i abordin un treball social i comunitari⁶
16. Elaboració d'una guia sobre el model d'acompanyament i seguiment de la persona sense llar durant tot el procés d'accés a l'habitatge i adaptació dels circuits d'atenció integrals, posant especial atenció en l'acompanyament amb perspectiva de gènere i la detecció i l'atenció de les violències masclistes en les dones sense llar⁷

Objectiu estratègic 2: Millorar l'especialització dels serveis socials destinats a la infància i adolescència adaptant-la a l'acció transcultural, diversitats i necessitats emergents

Objectiu específic 2.1: Augmentar l'atenció en l'àmbit de la salut mental, addiccions i en el de les discapacitats

17. Creació d'un suport terapèutic a infants que han perdut els seus pares, persones cuidadores o referents per situacions de violència masclista, femicidis i suïcidi.
18. Elaboració d'un Pla d'atenció comunitària en salut mental i addiccions i potencialment de la xarxa d'atenció comunitària⁸.
19. Potenciació de la xarxa d'atenció precoç mitjançant l'augment de suport a les famílies i la coordinació amb Salut i Educació⁹.
20. Repensar el model de la llarga estada sociosanitària (d'atenció a les persones amb dependència, amb discapacitats i amb problemes de salut mental) i atenció de llarga durada¹⁰. Elaboració d'un model català d'AISS a la primera infància amb discapacitat, trastorns mentals i malalties minoritàries.....¹¹
21. Ampliació dels recursos específics d'atenció a la salut mental, emocional i a les addiccions dirigits a infants, adolescents i joves¹².

⁶ Acció 183 del PESS.

⁷ Acció 194 del PESS.

⁸ Acció 103 del PESS

⁹ Acció 96 del PESS

¹⁰ Acció 99 del PESS

¹¹ Acció 168 del PESS

¹² Es correlaciona amb l'acció 75 del PESS: Impuls de l'atenció prioritària en salut mental als infants i adolescents.

22. Elaboració d'un nou conveni entre els departaments competents en l'àmbit de la salut mental i les addiccions i en l'àmbit de la protecció a la infància i a l'adolescència per augmentar el suport, acompanyament¹³.
23. Definició del model d'abordatge de suport i atenció a famílies amb necessitats complexes, entre altres les que tenen familiars amb trastorn mental i trastorns greus en la petita infància, amb un desplegament intens i progressiu.....¹⁴
24. Elaboració d'un pla de millora de l'atenció a infants i joves amb discapacitats i de millora de l'accessibilitat dels serveis i polítiques a nens, nenes i adolescents amb discapacitats.
25. Integració i ordenació dels equips de valoració de la discapacitat i la dependència i estudiar-ne la integració primària¹⁵.

Objectiu específic 2.2: Reforçar l'atenció a infants i adolescents d'origen estranger, especialment els joves migrats sols

26. Aplicació de l'Estratègia Catalana d'Acollida i Inclusió de Joves Migrats Sols.

Objectiu estratègic 3: Potenciar el treball familiar com l'estratègia clau de sensibilització i prevenció de les situacions de risc i de desprotecció

Objectiu específic 3.1: Intensificar i millorar el treball amb les famílies per reduir agreujaments o allargar situacions de risc, evitar situacions de desemparament i afavorir la reunificació familiar

27. Potenciació dels serveis de respir fer a famílies que atenen infants amb altes necessitats¹⁶.
28. Impuls de les teràpies familiars en famílies en situació de risc greu per evitar la separació del nucli tant de forma ambulatoria com dins de la pròpia llar.

¹³ **Es correlaciona amb l'acció 67 del PESS:** Coordinació per a l'atenció especialitzada en salut mental per a adolescents i joves

¹⁴ **Acció 80 del PESS**

¹⁵ **Acció 93 del PESS**

¹⁶ **Es correlaciona amb l'acció 110 del PESS:** Reforç i increment de la cobertura del respir i d'altres serveis de suport als cuidadors informals.....

29. Reforç de la intervenció preventiva i comunitària en famílies a l'atenció primària de serveis socials, i en treball en xarxa amb el sistema educatiu i de salut, especialment en les famílies més afectades per la crisi de la Covid-19¹⁷.
30. Impuls de les teràpies per la reparació del vincle en famílies que han estat separades a causa d'ingressos en centres de protecció de menors, de justícia juvenil o presons per a persones adultes, per hospitalitzacions o malalties del llarga durada, per reagrupament familiar després de processos migratoris, etc., tant de forma ambulatoria com dins de la pròpia llar.

Objectiu específic 3.2: Treballar des de la perspectiva de la resiliència, les competències parentals i promocionar les capacitats tant de les famílies com dels infants, adolescents i joves

31. Aplicació d'una prova pilot per la implementació del Servei d'intervenció socioeducativa a la llar (SISELL)¹⁸.
32. Impuls de programes de suport, capacitatció continuada i d'autocura de les persones cuidadores informals¹⁹.
33. Culminació del desplegament del SIS a tot el país i ampliació de la seva cobertura al risc moderat i lleu²⁰.
34. Articulació de la xarxa territorial de proximitat dels serveis de suport i atenció a la família (SOAF), integrats com un servei de la xarxa d'atenció primària, reforçant la promoció en la criança positiva i articulant serveis per a la prevenció, la mediació i el suport, i l'atenció psicològica, pedagògica i terapèutica....²¹

¹⁷ **Acció 79 del PESS**

¹⁸ **Es correlaciona amb l'acció 39 del PESS:** Definició, ordenació i desplegament progressiu de nous models de serveis, reforçant modalitats d'atenció telemàtica i no presencial, o servei d'atenció a l'entorn domiciliari (SAED): Atenció a les urgències/Servei d'atenció a les famílies especialitzat/Teleassistència avançada/Desplegament progressiu del nou servei d'atenció diürna (centre de dia).....

¹⁹ **Acció 108 del PESS**

²⁰ **Es correlaciona amb l'acció 66 del PESS:** Finalització del desplegament de la xarxa territorial de serveis d'intervenció socioeducativa per a infants, adolescents i joves en situació de risc, i l'ampliació de serveis, com el servei d'atenció socioeducativa a la pròpia llar

²¹ **Acció 81 del PESS**

Objectiu estratègic 4: Potenciar la intervenció comunitària

Objectiu específic 4.1: Reforçar i apropar els serveis de la comunitat per afavorir la inclusió socials dels infants, adolescents, joves i les seves famílies del territori.

- 35.** Elaboració d'un sistema d'indicadors per a l'avaluació de la dimensió inclusiva i comunitària de les polítiques públiques i l'impacte de les polítiques preventives de l'àmbit social²².
- 36.** Aplicació de la perspectiva juvenil en l'Estratègia Catalana de Sensellarisme.
- 37.** Augment i extensió de la intervenció preventiva i comunitària en la infància i la joventut, i l'ampliació a l'atenció primària de serveis socials i el treball en xarxa amb els recursos educatius, sanitaris, esportius, culturals i de lleure²³.
- 38.** Revisió i adaptació de nous perfils professionals per al suport i l'acompanyament comunitari i d'inclusió social de la infància, l'adolescència i la joventut (p.ex.: personal educador a domicili, dinamitzadors cívics, mediadors, etc.)²⁴.

²² Acció 62 del PESS

²³ Acció 65 del PESS

²⁴ Acció 71 del PESS

FINALITAT SEGONA: MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ PER A INFANTS I ADOLESCENTS EN SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT I POTENCIAR EL TREBALL AMB LES FAMÍLIES²⁵

Objectiu estratègic 5: Garantir els drets essencials d'infants i adolescents, i de les seves famílies, tant biològiques com acollidores.

Objectiu específic 5.1: Garantir que els infants i les famílies han estat informades en tot moment de la seva situació i assegurar-se sempre de que han entès tot allò que se'ls ha comunicat correctament.

39. Elaboració d'un Pla de comunicació i intervenció amb les famílies dins el sistema de protecció que inclogui documents explicatius de la situació de vulnerabilitat a lliurar tant als adults com als infants, de documents que resumeixin el procediment jurídic a seguir tant per l'administració com per les famílies, el pla d'intervenció amb les famílies, una explicació del què són els centres de protecció o les famílies acollidores, el procediment d'audiència i la certificació de la comprensió de tota la informació facilitada.

Objectiu específic 5.2: Evitar la judicialització i maximitzar la garantia de drets en els processos de desemparament.

40. Estudi de la introducció de la figura de la mediació dins del sistema per tal d'evitar la judicialització dels casos, especialment en el cas del desemparament.
41. Creació de les comissions de tuteles, amb una visió pluridisciplinària i des de la perspectiva dels drets i l'ètica.
42. Elaboració d'unes pautes d'intervenció cap a les famílies, l'entorn i els infants i adolescents en el moment de la separació, així com unes recomanacions de les circumstàncies externes a tenir en compte.

²⁵ PESS

Palanca 3. L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu

Eix 7. Les famílies com a unitat d'intervenció social.

Eix 8. Promoció de l'autonomia personal, l'emancipació i la vida independent.

Palanca 5. La intersectorialitat: intervenció holística

Eix 13. Resposta integrada a problemes socials complexos

Objectiu específic 5.3: Incorporar la perspectiva dels infants i les seves famílies en qualsevol situació o decisió que els afecti, tot potenciant l'escolta activa

43. Establiment periòdic d'entrevistes per part del o la tècnica referent de l'infant (EFI) amb el nen nena tutelada.
44. Increment de la dotació de recursos per als EAIA per tal que puguin incrementar els espais de relació i treball amb les famílies, més enllà de la intervenció social i terapèutica, amb la finalitat de tenir present en tot el procés la seves opinió, demandes, necessitats, ...
45. Creació d'un espai sistematitzat i reconegut de valoració del pas pel Sistema d'atenció a la infància per part dels propis infants i adolescents quan en surten tant si és per millora de la situació com per compliment de la majoria d'edat.
46. Augment del treball compartit entre els EAIA i ICIF.
47. Potenciar el treball de grup de pares, mares, persones cuidadores que tenen els infants tutelats com un mitjà grupal d'intervenció terapèutica i d'escolta activa²⁶.
48. Desplegament i avaluació d'accions de participació activa de les persones ateses, les famílies cuidadores i altres agents implicats en la presa de decisions sobre el procés d'atenció²⁷

Objectiu específic 5.4: Fomentar la presència i la participació de les famílies biològiques en la vida quotidiana dels infants acollits en centre i afavorir la relació entre famílies acollidores i famílies biològiques, per tal de minimitzar els trencaments de la xarxa familiar i social dels infants que viuen una situació de desemparament.

49. Elaboració d'un pla de participació de les famílies en la vida dels centres de menors, amb la participació d'aquestes i dels infants i adolescents acollits en la seva elaboració.
50. Anàlisi comparat i exportació d'experiències internacionals d'èxit de capacitació de les famílies acollidores com agents d'acompanyament en el canvi de les famílies biològiques, els fills i filles de les quals tenen cura de forma temporal.

²⁶ Es correlaciona amb l'acció 6 del PESS: Definició i promoció de l'ajuda mútua entre persones i grups d'iguals que utilitzen el SCSS i esdevenen ciutadania experta.

²⁷ Acció 4 del PESS

51. Millora dels sistemes d'informació i formació tant a les famílies acollidores com a les famílies biològiques, sobre els objectius de les visites i els seus beneficis.
52. Revisió i millora de l'actual sistema de pla individualitzat d'intervenció amb les famílies lligat a una prestació econòmica per part dels EAIA (COSE).

Objectiu estratègic 6: Millorar la percepció social del sistema de protecció especialment residencial, del nostre país

Objectiu específic 6.1: Promoure les accions de normalització de la vida quotidiana, social i familiar en a mesura del possible dels infants, adolescents i llurs famílies

53. Flexibilització de la normativa dels centres respecte les trucades i altres contactes on-line amb les famílies, partint més dels desitjos i necessitats espontànies dels infants o de les famílies que de les pautes de funcionament dels centres.
54. Flexibilització dels horaris d'atenció dels serveis (CSMIJ, punts de trobada, ...) que treballen amb infants i adolescents en situació de vulnerabilitat per tal d'evitar que es produeixen en horaris escolars.
55. Flexibilització de la normativa dels centres respecte les visites de companys/es de classe o amistats dels infants i adolescents acollits, així com de la possibilitat que aquests puguin anar a casa dels seus companys de classe o amistats.
56. Anàlisi i reforç dels mecanismes interns i de distribució de recursos que garanteixin que com a norma general, els germans han de ser acollits junts (tant en centres com en famílies) i en cas que particularment sigui contraproductiu, establir els circuits, espais i capacitació professional per tal d'afavorir al màxim, el contacte entre germans.

Objectiu específic 6.2: Reduir i evitar l'estigmatització del sistema de protecció, de les professionals que intervenen, dels infants i adolescents i de les seves famílies

- 57.** Elaboració d'un projecte marc de participació comunitària dels centres de protecció en el seu entorn més immediat.
- 58.** Planificació de la ubicació dels recursos residencials en llocs estratègics per tal de millorar la socialització i integració dels nois i noies, així com la participació del centre en l'entorn veïnal i social.
- 59.** Elaboració d'una planificació econòmica i cronològica de millora de les infraestructures dels centres residencials per tal de dignificar les condicions físiques i així millorar tant la qualitat de les condicions amb les què infants i adolescents viuen, com la percepció social d'aquests serveis.
- 60.** Elaboració d'una estratègia comunicativa de desestigmatització de la DGAIA.
- 61.** Formació als i les professionals de l'àmbit educatiu en relació a la realitat, circumstàncies i necessitats dels infants i adolescents tutelats/des.

Objectiu estratègic 7: Donar el màxim d'estabilitat als infants i adolescents dins del sistema de protecció

Objectiu específic 7.1: Minimitzar els canvis de centre, de famílies, de tutors, ... dels infants i adolescents tutelades

- 62.** Augment de recursos, anàlisi i transformació del sistema, equips i de les fases de diagnòstic, per tal de facilitar que els infants i adolescents romanguin des del primer dia en el mateix centre / família, per donar compliment al termini de sis mesos d'estudi màxim, així com per actualitzar les funcions de les diferents disciplines professionals i les coordinacions dels equips que intervenen en el procés diagnòstic, tant dels infants com de les seves famílies.
- 63.** Elaboració d'un pla de reconversió dels centres residencials que inclogui el redimensionant del número de places, una revisió i actualització del projecte educatiu marc, l'impuls de l'ús de les TIC, la normativa, les ràtios, els horaris, .. però que sobretot simplifiqui i redueixi les diferents tipologies actualment existents de centres residencials per fomentar que el pas pel sistema només es produeix en un sol centre.

Objectiu específic 7.2: Garantir la màxima atenció individualitzada

- 64.** Elaboració d'un pla d'intervenció educativa de foment de l'autonomia complementari amb el projecte marc de centre, a aplicar en els i les adolescents a partir dels 16 anys de forma obligatòria.
- 65.** Dotació dels recursos materials i humans suficients dins dels centres per tal de garantir més hores de tutoratge individual en els infants i adolescents acollits, i diversificació d'aquests recursos per tal que s'ajustin als diferents perfils d'infants i adolescents.
- 66.** Creació d'un equip de reforç que ajudi a modular les intensitats educatives canviant dins d'un mateix recurs i doni suport als centres amb infants i adolescents amb altes i complexes necessitats per tal d'assegurar la màxima atenció individual i minimitzar canvis de recursos.
- 67.** Recuperar la comissió d'avaluació per l'ingrés a CREI i Terapèutic

Objectiu estratègic 8: Incrementar el nombre d'acolliments familiars en les seves diferents variants per evitar al màxim la institucionalització²⁸

Objectiu específic 8.1: Consolidar la cultura de l'acolliment a Catalunya

- 68.** Continuació de les campanyes nacionals i territorials per aconseguir més famílies acollidores

Objectiu específic 8.2: Millorar els recursos de suport per les famílies acollidores (biològiques i alienes)

- 69.** Elaboració d'un pla de formació continuada a les famílies acollidores en àmbits específics (salut emocional i mental, abusos sexuals, violència masclista, re-vinculació, ...)
- 70.** Equiparació i augment de les prestacions econòmiques corresponents a les diferents modalitats.
- 71.** Promoció d'espais de respir per les famílies d'acollida amb perfils d'infants complexos.
- 72.** Fer un anàlisi per agilitzar els tràmits administratius i reduir burocràcia.
- 73.** Reforç de l'acompanyament emocional de les famílies d'acollida i adoptives.

²⁸ **Es correlaciona amb l'acció 78 del PESS:** Promoció de l'acolliment familiar, tant en família extensa com aliena, durant la mesura de protecció amb l'increment de recursos tècnics i econòmics a l'hora d'afavorir el suport postadoptiu en tots els aspectes del suport familiar.....

Objectiu específic 8.3: Foment de la figura de les famílies col·laboradores especialment per a infants i adolescents de 6 a 16 anys

- 74.** Adequació del funcionament i de les normatives dels centres a aquesta figura.
- 75.** Pla de difusió de aquesta modalitat especialment a les escoles i espais de lleure educatiu.

Objectiu específic 8.4: Transformar el sistema global de l'acolliment familiar

- 76.** Anàlisi i constitució de l'acolliment professionalitzat.
- 77.** Diversificació i flexibilització de la figura dels acolliments familiars en base a l'interès superior de l'infant (acolliments en guarda, acolliment de llarga estada, etc.).
- 78.** Garantir que els acolliments d'urgència i diagnòstic no durin més de 6 mesos.
- 79.** Anàlisi del funcionament dels acolliments d'urgència i diagnòstic
- 80.** Modificació del Decret 127 per actualitzar criteris idoneïtat d'adopció i estimació d'acolliment.

FINALITAT TERCERA: TENIR CURA DE LES PROFESSIONALS I RECONÈIXER SOCIALMENT EL TREBALL DE CURA²⁹

Objectiu estratègic 9: Promoure la professionalitat i el reconeixement social de les cures i de les professionals que s'hi dediquen.

Objectiu específic 9.1: Garantir la seguretat i protecció de les professionals

- 81.** Incentivació de mecanismes de renovació de personal i garantia de segona activitat / ocupació
- 82.** Elaboració d'un protocol d'actuació de casos d'inseguretat en moments crítics com separacions, visites familiars, ...
- 83.** Formació en gestió emocional i eines d'autocura.
- 84.** Promoció d'espais de respir per als i les professionals.
- 85.** Elaboració i seguiment d'un conjunt d'indicadors de seguretat i salut laborals dels professionals socials³⁰.

Objectiu específic 9.2: Millorant l'acompanyament a les professionals

- 86.** Actualització de la guia de l'acolliment familiar
- 87.** Creació d'un suport de mediació intercultural per als equips professionals que treballen amb famílies migrades o amb JMS.
- 88.** Augment de les hores de supervisió als equips professionals de centres, EAIA, SIS, ...

²⁹ **PESS**

Palanca 1. Les persones i els professionals: motors del Sistema

Eix 2. Desenvolupament, reconeixement i participació dels professionals.

Palanca 2. La vertebració i la reorganització: millor qualitat i integració

Eix 4. Atenció social integrada

Palanca 4. La governança i el coneixement: decisions basades en l'evidència

Eix 9. Planificació, qualitat i transparència.

Eix 10. Informació i tecnologia orientades a les persones.

Eix 11. Recerca i innovació.

Eix 12. Sinergies amb el món local, els agents socioeconòmics, la comunitat i el tercer sector

³⁰ **Acció 19 del PESS.**

Objectiu específic 9.3: Millorar la gestió del coneixement i posar en valor l'experiència dels i les professionals del Sistema d'atenció a la infància

- 89.** Impuls d'un pla de formació contínua i especialitzada en infància i adolescència per als professionals en el marc de l'extensió universitària.
- 90.** Incorporació d'eines científiques que puguin ser utilitzades en la intervenció pràctica dels professionals.
- 91.** Promoure la formació en direcció d'equips i habilitats comunicatives.
- 92.** Creació d'un espai de trobada anual per fer reflexió conjunta, compartir bones pràctiques i presentació de protocols, documents, ... nous.
- 93.** Fomentant la mentoria entre professionals i consultoria amb professionals amb expertesa.
- 94.** Creació de diferents portals a la plataforma de sistemes d'informació perquè les professionals disposin de les eines adequades per la seva feina ... ³¹

Objectiu específic 9.4: Afavorir l'estabilitat dels equips i les condicions laborals de les professionals

- 95.** Estudi de la possibilitat de poder fer mobilitat de professionals entre equips amb efectes formatius, d'intercanvi d'experiències, innovació, etc.
- 96.** Anàlisi de càrregues de treball dels diferents equips i circuits de coordinació per redistribuir tasques, redimensionar nombre de professionals i actualitzar disciplines professionals intervinents.
- 97.** Revisió, actualització i integració progressiva de nous perfils emergents que donin resposta a la cartera de serveis socials, nous models d'atenció i noves necessitats; amb la participació de col·legis professionals, associacions de professionals, universitats i proveïdors³².

³¹ Acció 134 del PESS

³² Acció 20 del PESS

Objectiu específic 9.5: Dignificar la professió d'atenció a les persones

- 98.** Elaboració d'una campanya de sensibilització sobre el treball de cures envers la infància i l'adolescència, especialment la que es troba en situació de vulnerabilitat.
- 99.** Aprovació de l'estratègia catalana de les cures per visibilitzar, posar en valor i reconèixer la centralitat de les cures en el sosteniment de la societat.³³
- 100.** Aprovació d'un pla de millora progressiva de les condicions laborals de les professionals que es dediquen a l'atenció a la infància en situació de vulnerabilitat o desemparament.

³³ Acció 16 del PESS

FINALITAT QUARTA: GARANTIR LA SOSTENIBILITAT DEL SISTEMA³⁴

Objectiu estratègic 10: Garantir el treball transversal dins d'una xarxa interdepartamental i interinstitucional

Objectiu específic 10.1: Millorar els circuits de derivació, traspàs d'informació, seguiment conjunt de casos i finalització de plans d'intervenció.

- 101.** Actualització, difusió i formació a professionals del protocol sobre maltractament a les escoles.
- 102.** Creació del protocol sobre maltractament en l'àmbit del lleure i activitats extraescolars, difusió i formació professional.
- 103.** Protocol·lització dels circuits sobre Acompanyament a infants i adolescents trans o LGB, i sobre Assetjament o discriminació per motiu d'orientació sexual, expressió de gènere o identitat de gènere
- 104.** Reforç de la formació professional sobre el protocol de maltractament en l'àmbit de la salut (especialment hospitalari).
- 105.** Actualització de l'eina de cribatge per a la detecció del maltractament infantil³⁵.

³⁴ **PESS**

Palanca 1. Les persones i els professionals: motors del Sistema

Eix 1. Atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària.

Eix 2. Desenvolupament, reconeixement i participació dels professionals.

Palanca 2. La vertebració i la reorganització: millor qualitat i integració

Eix 4. Atenció social integrada

Palanca 3. L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu

Palanca 4. La governança i el coneixement: decisions basades en l'evidència

Eix 9. Planificació, qualitat i transparència.

Eix 10. Informació i tecnologia orientades a les persones.

Eix 11. Recerca i innovació.

Eix 12. Sinergies amb el món local, els agents socioeconòmics, la comunitat i el tercer sector

Palanca 5. La intersectorialitat: intervenció holística

³⁵ **Es correlaciona amb l'acció 36 del PESS:** Consolidació de la implmentació de l'eina de cribatge i diagnòstic social Self-Sufficiency Matrix al conjunt dels EBAS; amb l'acció 43 del PESS: Harmonització i extensió d'instruments de diagnòstic i avaluació comuns al conjunt del SCSS; i amb l'acció 69 del PESS: Harmonització i extensió progressiva de la utilització d'instruments comuns de valoració i cribatge

- 106.** Identificació i anàlisi dels instruments de cribatge i valoració de diagnòstic en la intervenció a la infància i les famílies, i harmonització i extensió progressiva de la utilització d'instruments comuns³⁶
- 107.** Revisió dels protocols actuals de coordinació entre equips per fomentar la co-responsabilitat.
- 108.** Augment progressiu, iniciat tant aviat com sigui possible, de les cobertures i reforç dels serveis d'àmbits prioritaris marcats per aquest PESS: Prevenció i intervenció comunitària/SBAS/Atenció domiciliària/Atenció a famílies i infància/Suport a la vida independent/Promoció de l'autonomia personal.....³⁷
- 109.** Elaboració de protocols d'actuació entre departaments i administracions, davant de la desinstitucionalització dels sistemes penitenciari, sanitari i de protecció infantil i juvenil³⁸

Objectiu específic 10.2: Impuls de la mixtura d'equips i la referència única

- 110.** Creació de les comissions gestores de casos (EFI, EAIA, ICIF, SSB i SIS) i el referent de cas.
- 111.** Realització dels canvis organitzatius en la DGAIA i l'ICAA per tal de fusionar-se.
- 112.** Posada en pràctica el model mixt del CSSBcn (EAIA, ICAA, DGAIA –jurista, referent tècnic, tècnic de seguiment, ASJTET) com a prova pilot i avaluar-ne el seu funcionament
- 113.** Creació de l'Agència Nacional de protecció a la infància i joventut.
- 114.** Potenciació del o la professional de referència com a figura conductora del procés de vida i empoderament dels professionals que treballen amb la infància, l'adolescència, la joventut i les seves famílies³⁹.

³⁶ Acció 82 del PESS

³⁷ Acció 117 del PESS

³⁸ Acció 196 del PESS

³⁹ Acció 72 del PESS.

Objectiu específic 10.3: Fomentar l'ètica entre les professionals com un mitjà de garanties de drets i mirada multidisciplinar

- 115.** Realització de formació específica per als professionals en ètica aplicada als serveis socials.
- 116.** Constitució de grup de reflexió ètica (ERE) de professionals de l'àmbit de l'atenció a la infància vinculats a les taules territorials.
- 117.** Desenvolupament, amb el Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya (CESSC), d'un codi ètic dels professionals per a tot el SCSS⁴⁰.

Objectiu específic 10.4: Disposar d'un Sistema d'informació unificat, accessible i transparent

- 118.** Creació d'un pla de digitalització del Sistema d'atenció a la infància.
- 119.** Construcció d'un nou sistema de comunicació entre els infants i joves i l'administració.
- 120.** Elaboració de manera consensuada amb professionals i entitats, de protocols d'itineraris integrats basats en l'evidència per a les intervencions amb infància i les famílies que prevegin actuacions comunitàries, preventives, segons el nivell de necessitats i complexitats, amb la integració de sistema d'informació i noves tecnologies⁴¹.

Objectiu estratègic 11: Impulsar la cultura de l'estudi, seguiment i avaluació

Objectiu específic 11.1. Implementar sistemes d'anàlisi social i econòmic que permetin prendre decisions basades en l'evidència, i adaptades a les necessitats canviants de la infància en situació de vulnerabilitat .

- 121.** Seguiment i avaluació del pla de millora del sistema mitjançant la creació d'un equip d'impuls, seguiment i avaluació del mateix.
- 122.** Anàlisi de l'impacte de resultat i de la inversió econòmica del sistema de protecció anualment.
- 123.** Creació del centre de recerca sobre maltractament infantil.
- 124.** Introduir el resultat educatiu dels nois i noies atesos pel sistema com un dels indicadors del sistema d'avaluació

⁴⁰ Acció 29 del PESS

⁴¹ Acció 68 i 83 del PESS

Objectiu específic 11.2: Implementant sistemes de monitoratge i avaluació dels diferents serveis i recursos

- 125.** Creació d'un sistema de seguiment del funcionament i la qualitat dels recursos del Sistema de protecció
- 126.** Impuls d'un sistema de recollida d'informació i monitorització sobre el benestar subjectiu d'infants, adolescents, joves, famílies i professionals mitjançant l'administració d'enquestes periòdiques sobre el Sistema d'atenció a la infància.
- 127.** Creació i implementació d'e-Social, una plataforma de sistemes d'informació integrada, centrada en la ciutadania i orientada a la gestió intel·ligent de les dades disponibles.⁴²

Objectiu estratègic 12: Millorar l'eficiència, la transparència, l'adaptabilitat i la rapidesa de resposta a la diversitat de necessitats existents

Objectiu específic 12.1: Flexibilitzar el marc normatiu

- 128.** Creació d'una comissió d'estudi per a l'actualització del marc normatiu i la des-burocratització dels processos que es donen dins del sistema de protecció.
- 129.** Optimització i inclusió de nous serveis en la Cartera de Serveis Socials⁴³

⁴² **Acció 132 del PESS**

⁴³ **Es correlaciona amb l'acció 112 del PESS:** Revisió, actualització i simplificació de la cartera de serveis socials, estructurada a partir de l'atenció primària i l'atenció especialitzada, per orientar-la cap a l'atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària, plantejada segons les necessitats, amb les professionals adequades i amb nous models de serveis flexibles i alternatius als serveis tradicionals, fer possible la integració funcional dels serveis socials en condicions equitatives de proximitat i potenciar l'empoderament de les persones i la realització del seu projecte vital.

Objectiu específic 12.2: Optimitzar els resultats, l'avaluació i la inversió econòmica cap al sistema d'atenció a la infància i adolescència i les seves famílies⁴⁴

- 130.** Anàlisi de costos dels diferents serveis en l'àmbit de l'atenció infància i actualització dels preus d'acord amb les conclusions⁴⁵.
- 131.** Equiparació de costos (incloent salaris i condicions laborals) entre els serveis de gestió pública directa i els de l'àmbit concertat⁴⁶.
- 132.** Publicació d'una ordre de preus actualitzable anualment dels diferents recursos.
- 133.** Revisió, flexibilització i avaluació del contracte programa.⁴⁷
- 134.** Alienació progressiva del contracte programa amb el món local, des concerts i les subvencions als objectius del PESS, conjuntament amb els proveïdors del sistema.⁴⁸
- 135.** Finalització del procés de concertació a les entitats prestadores de serveis socials per aconseguir que cap servei directe es financi a través de subvencions.⁴⁹
- 136.** Impuls de la posada en funcionament d'almenys una experiència de pagament de prestació de serveis orientada a resultats, amb la corresponent avaluació de la seva eficiència.⁵⁰
- 137.** Promoció d'aliances estratègiques per a l'impuls i la coordinació de la recerca, el coneixement i la innovació en serveis socials amb universitats, centres de recerca, tercer sector, indústria, col·legis professionals i altres agents.⁵¹

⁴⁴ **Apartat que es correlaciona amb l'acció 32 del PESS:** Definició d'un nou sistema de finançament dels serveis socials que assegurí als ens locals, com a mínim, els ingressos previstos en la Llei 12/2007, de serveis socials, mitjançant la definició i l'aplicació d'indicadors clau que permetin una dotació i un finançament de l'atenció primària de serveis socials en condicions de qualitat, equilibri i equitat territorial, introduint un sistema d'assignació de recursos que tingui en compte les necessitats de la població i sigui sensible a les desigualtats i a les diferents realitats territorials.

⁴⁵ **Es correlaciona amb l'acció 128 del PESS:** Revisió i anàlisi de nous sistemes de pagament per a la provisió de serveis, que incentiven l'eficiència, la qualitat i els resultats.

⁴⁶ **Es correlaciona amb l'acció 127 del PESS:** Harmonització de les tarifes de pagament segons necessitats i tipologies de serveis

⁴⁷ **Acció 124 del PESS**

⁴⁸ **Acció 125 del PESS**

⁴⁹ **Acció 126 del PESS**

⁵⁰ **Acció 129 del PESS**

⁵¹ **Acció 147 del PESS**

Objectiu específic 12.3: Descentralitzar els recursos i aprofundir en la proximitat territorial del sistema

- 138.** Actualització del mapa de necessitats i recursos per planificar la ampliació, reducció i transformació de serveis arreu del país.
- 139.** Creació d'espais territorials d'integració, cooperació i coordinació de la Xarxa Social d'Atenció Primària i Especialitzada, amb la participació i el lideratge dels professionals que potenciïn la connectivitat, la col·laboració entre serveis i l'intercanvi de coneixements per millorar la intervenció social intrasectorial; i consolidació de plans d'atenció compartida en els casos complexos entre l'atenció primària i especialitzada⁵².
- 140.** Aprovació d'una nova planificació territorial dels serveis socials, amb caràcter de pla sectorial específic, orientada a fer efectiva la integració funcional social de l'atenció primària i l'atenció especialitzada de serveis socials als respectius territoris locals⁵³.
- 141.** Extensió de la unitat integrada d'abusos sexuals a tot el territori.
- 142.** Ampliació i reformulació dels punts EVIA.
- 143.** Desplegament territorial de la DGAIA i l'ICAA.

⁵² Acció 42 del PESS

⁵³ Acció 113 del PESS

FINALITAT CINQUENA: PERSPECTIVA FEMINISTA I RECONeixEMENT DE L'ORIENTACIÓ SEXUAL, L'IDENTITAT I EXPRESSIÓ DE GÈNERE NO NORMATIVES⁵⁴

Objectiu estratègic 13: Incorporar la perspectiva de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació per raons d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere dins del Sistema d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

Objectiu específic 13.1: Consolidar els drets de plena ciutadania des de la perspectiva de la transversalitat del gènere

- 144.** Elaboració d'un informe d'impacte amb perspectiva feminista en el sistema d'atenció a la infància.
- 145.** Incorporació de la perspectiva de gènere en la planificació, definició de models i avaluació de serveis⁵⁵.
- 146.** Revisió de tota la documentació del SCSS a fi que no incorpori cap ús sexista ni androcèntric del llenguatge.⁵⁶
- 147.** Implementació d'un pla de formació específica a professionals sobre perspectiva feminista i prevenció de violències masclistes.
- 148.** Implementació d'un pla de formació específica a professionals sobre els drets de les persones LGTBI+.
- 149.** Incloure la variable de sexe a les estadístiques, enquestes i recollides de dades, així com indicadors de gènere⁵⁷
- 150.** Reforç de les estratègies de sensibilització, detecció i atenció al maltractament i l'abús sexual infantil, tenint en compte la perspectiva de gènere⁵⁸.

⁵⁴ **PESS**

Palanca 1. Les persones i els professionals: motors del Sistema

Eix 1. Atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària.

Eix 2. Desenvolupament, reconeixement i participació dels professionals.

Palanca 2. La vertebració i la reorganització: millor qualitat i integració

Eix 4. Atenció social integrada

Palanca 3. L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu

Palanca 4. La governança i el coneixement: decisions basades en l'evidència

Eix 9. Planificació, qualitat i transparència.

Eix 10. Informació i tecnologia orientades a les persones.

Eix 11. Recerca i innovació.

Eix 12. Sinergies amb el món local, els agents socioeconòmics, la comunitat i el tercer sector

Palanca 5. La intersectorialitat: intervenció holística

⁵⁵ **Acció 114 del PESS**

⁵⁶ **Acció 48 del PESS**

⁵⁷ **Acció 138 del PESS**

Objectiu específic 13.2: Garantir i potenciar la formació, recerca, planificació i participació, des d'una vessant de no discriminació, d'igualtat i d'integració.

- 151.** Disseny d'intervencions específiques per a la prevenció i l'abordatge dels embarassos adolescents i de les conductes de risc des d'una perspectiva de gènere, defugint de la càrrega de responsabilitat exclusiva cap a les adolescents⁵⁹.
- 152.** Elaboració d'un protocol per als infants i adolescents tutelats/des en els casos de voluntat de transitar i fer canvis de sexe.
- 153.** Creació d'un servei dins de la xarxa actual d'atenció i recuperació, d'atenció als fills i a les filles de dones víctimes de la violència masclista⁶⁰.
- 154.** Creació d'un servei dins de la xarxa d'atenció a adolescents víctimes de la violència masclista⁶¹

⁵⁸ **Acció 74 del PESS**

⁵⁹ **Acció 73 del PESS**

⁶⁰ **Es correlaciona amb l'acció 111 del PESS:** Desplegament progressiu dels serveis de la xarxa d'atenció i recuperació integral a les dones que pateixen violència masclista

⁶¹ **Es correlaciona amb l'acció 111 del PESS:** Desplegament progressiu dels serveis de la xarxa d'atenció i recuperació integral a les dones que pateixen violència masclista

4. CRONOGRAMA

Finalitat 1: AFAVORIR LA INCLUSIÓ SOCIAL DELS INFANTS I ADOLESCENTS I LES SEVES FAMÍLIES, TOT POTENCIANT LA PREVENCIÓ DE LES SITUACIONS DE RISC

	2021				2022				2023				2024			
	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T
1. Millorar la intervenció per a la plena inclusió social i aconseguir la igualtat d'oportunitats per a la infància, l'adolescència i la joventut en situacions de vulnerabilitat																
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
9																
11																
12																
2. Millorar l'especialització dels serveis socials destinats a la infància i adolescència adaptant-la a l'acció transcultural, diversitats i necessitats emergents																
17																
21																
22																
24																
26																
3. Potenciar el treball familiar com l'estratègia clau de sensibilització i prevenció de les situacions de risc i de desprotecció																
27																
28																
30																
31																
33																
4. Potenciar la intervenció comunitària																
36																

Finalitat 2: MILLORAR EL SISTEMA DE PROTECCIÓ PER A INFANTS I ADOLESCENTS EN SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT I POTENCIAR EL TREBALL AMB LES FAMÍLIES

	2021				2022				2023				2024			
	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T
5. Garantir els drets essencials d'infants i adolescents, i de les seves famílies, tant biològiques com acollidores																
39																
40																
41																
42																
43																
44																
45																
46																
47																
49																
50																
51																
52																
6. Millorar la percepció social del sistema de protecció especialment residencial, del nostre país																
53																
54																
55																
56																
57																
58																
59																
60																
61																
7. Donar el màxim d'estabilitat als infants i adolescents dins del sistema de protecció																
62																
63																
64																
65																
66																
67																
8. Incrementar el nombre d'acolliments familiars en les seves diferents variants per evitar al màxim la institucionalització																
68																
69																
70																
71																
72																
73																
74																
75																
76																
77																
78																
79																
80																

Finalitat 3: TENIR CURA DE LES PROFESSIONALS I RECONÈIXER SOCIALMENT EL TREBALL DE CURA

	2021				2022				2023				2024			
	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T
9. Promoure la professionalitat i el reconeixement social de les cures i de les professionals que s'hi dediquen																
81 Incentivació de mecanismes de renovació de personal i garantia de segona activitat / ocupació																
82 Elaboració d'un protocol d'actuació de casos d'inseguretat en moments crítics com separacions, visites familiars, ...																
83 Formació en gestió emocional i eines d'autocura.																
84 Promoció d'espais de respir per als i les professionals.																
86 Actualització de la guia de l'acolliment familiar																
87 Creació d'un suport de mediació intercultural per als equips professionals que treballen amb famílies migrades o amb JMS.																
88 Augment de les hores de supervisió als equips professionals de centres, EAIA, SIS, ...																
89 Impuls d'un pla de formació continua i especialitzada en infància i adolescència per als professionals en el marc de l'extensió universitària.																
90 Incorporació d'eines científiques que puguin ser utilitzades en la intervenció pràctica dels professionals.																
91 Promoure la formació en direcció d'equips i habilitats comunicatives.																
92 Creació d'un espai de trobada anual per fer reflexió conjunta, compartir bones pràctiques i presentació de protocols, documents, ... nous.																
93 Fomentant la mentoria entre professionals i consultoria amb professionals amb expertesa.																
95 Estudi de la possibilitat de poder fer mobilitat de professionals entre equips amb efectes formatius, d'intercanvi d'experiències, innovació, etc.																
96 Anàlisi de càrregues de treball dels diferents equips i circuits de coordinació per redistribuir tasques, redimensionar nombre de professionals i actualitzar disciplines professionals intervinents.																
98 Elaboració d'una campanya de sensibilització sobre el treball de cures envers la infància i l'adolescència, especialment la que es troba en situació de vulnerabilitat.																
100 Aprovació d'un pla de millora progressiva de les condicions laborals de les professionals que es dediquen a l'atenció a la infància en situació de vulnerabilitat o desemparament.																

Finalitat 4: GARANTIR LA SOSTENIBILITAT DEL SISTEMA

	2021				2022				2023				2024			
	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T
10. Garantir el treball transversal dins d'una xarxa interdepartamental i interinstitucional																
101																
102																
103																
104																
105																
107																
110																
111																
112																
113																
115																
116																
118																
119																
11. Impulsar la cultura de l'estudi, seguiment i avaluació																
121																
122																
123																
124																
125																
126																
12. Millorar l'eficiència, la transparència, l'adaptabilitat i la rapidesa de resposta a la diversitat de necessitats existents																
128																
129																
130																
131																
132																
138																
141																
142																
143																

Finalitat 5: PERSPECTIVA FEMINISTA I REONEIXEMENT DE L'ORIENTACIÓ SEXUAL, L'IDENTITAT I EXPRESSIÓ DE GÈNERE NO NORMATIVES

		2021				2022				2023				2024			
		1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T	1er T	2n T	3er T	4rt T
13. Incorporar la perspectiva de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació per raons d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere dins del Sistema d'Atenció a la Infància i l'Adolescència																	
144	Elaboració d'un informe d'impacte amb perspectiva feminista en el sistema d'atenció a la infància.																
147	Implementació d'un pla de formació específica a professionals sobre perspectiva feminista i prevenció de violències masclistes																
148	Implementació d'un pla de formació específica a professionals sobre els drets de les persones LGTBI+																
152	Elaboració d'un protocol per als infants i adolescents tutelats/des en els casos de voluntat de transitar i fer canvis de sexe																
153	Creació d'un servei dins de la xarxa actual d'atenció i recuperació, d'atenció als fills i a les filles de dones víctimes de la violència masclista																
154	Creació d'un servei dins de la xarxa d'atenció a adolescents víctimes de la violència masclista																